

Fylkesmannen i Trøndelag

Trööndelagen fylhkenåлма

Vår dato:

04.11.2019

Vår ref:

2019/5932

Deres dato:

03.11.2019

Deres ref:

Trondheim kommune
Postboks 2300 Torgarden
7004 TRONDHEIM
v/ Morten Haugen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Inge Hafstad, +47 74 16 80 66

Skadefellingstillatelse på ei gaupe - Onsøyen Gård i Trondheim kommune

Trondheim kommune fikk lørdag 2. november 2019 tillatelse til skadefelling av 1 (ei) gaupe innenfor inngjerdede hamninger for sau på Onsøyen Gård i Trondheim kommune. Bakgrunnen for søknaden var tap av ei søye funnet den 2. november 2019. Det vises også til tidligere skadesituasjoner forvoldt av gaupe beitesesongen 2019. Tillatelsen er gyldig frem til torsdag 7. november 2019 kl. 12:00. Tillatelsen ble formidlet muntlig til Trondheim kommune v/Morten Haugen lørdag den 2. november 2019 kl. 15:00. Dette er en skriftlig bekreftelse på muntlig gitt tillatelse. Vedtaket kan påklages innen 3 uker.

Søknad

Det vises til muntlig søknad fra Trondheim kommune v/Morten Haugen lørdag den 2. november 2019 kl. 14:20 der kommunen søker om skadefellingstillatelse på ei gaupe med bakgrunn i skade forvoldt av gaupe på ei søye i besetningen til Gunhild og Roland Johansen samme dag. Ei søye er dokumentert tatt av gaupe innenfor inngjerdet innmark på Onsøyen Gård i Trondheim kommune.

Lovgrunnlaget

Fylkesmannens myndighet til å gi skadefellingstillatelse på gaupe reguleres i forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, med hjemmel i lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 b.

I naturmangfoldlovens § 18 står det blant annet:

«§ 18. Annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene. Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk....

b) For å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom.»

Rovviltforskriften § 9 om Fylkesmannens myndighet til iverksetting av betinget skadefelling sier blant annet:

«Fylkesmannen kan av eget tiltak eller etter søknad fatte vedtak om iverksetting av felling for å forhindre fremtidig skade innenfor rammen av kvote for betinget skadefelling gitt av rovviltnemnden, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Fylkesmannen kan delegerer sin myndighet til iverksetting av slik felling til kommunen i særskilte tilfeller.

E-postadresse:
fmtlpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Besøksadresse:
Strandveien 38, Steinkjer
Prinsens gt. 1, Trondheim

Telefon: 74 16 80 00
www.fylkesmannen.no/tl

Org.nr. 974 764 350

Ved vurderingen av om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan, jf. forskriften § 6. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a) Områdets betydning som beitemark*
- b) Skadenes omfang og utvikling*
- c) Potensialet for fremtidige skader*
- d) Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak».*

Betingende fellingstillatelser

Rovviltnemnda har 28. mai 2019 fattet vedtak om en kvote på fem betingede fellingstillatelser for gaupe i region 6 for perioden 1. juni 2019 til og med 15. februar 2020. Fylkesmannen skal i hvert enkelt tilfelle gjøre en vurdering av om felling er nødvendig sett i forhold til vilkårene i forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 9, jf. § 1 og § 6. Det er per registrert to døde gauper etter at rovviltnemnda fattet sitt vedtak den 28. mai 2019. Dette er ei gaupe påkjørt av bil i Malvik den 31. juli, og ei gaupe funnet død av ukjente årsaker i Namsskogan den 12. september. Gjenværende kvote for regionen er følgelig 3 (tre) gauper.

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. nml. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på annen måte eller i annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. også prinsippet om geografisk differensiert rovviltforvaltning. Fylkesmannen viser også til Rovviltnemndas vurderinger av nml. § 5 ved fastsettelsen av kvote for betingede skadefellingstillatelser på gaupe den 28. mai 2019.

Ifølge Norsk institutt for naturforskning (NINA) sin rapport 1679-2019 ble det registrert 15,5 ynglinger av gaupe før jakt i 2019 i region 6 Midt-Norge. Region 6 er dermed godt over det nasjonalt fastsatte bestandsmålet for regionen på 12 årlige ynglinger. Gjennomsnittlig antall familiegrupper av gaupe i region 6 de siste tre årene (2017-2019) er på 16,5 familiegrupper, noe som også er godt over bestandsmålet. NINA introduserte i 2011 en prognosemodell for framskriving av bestanden av gaupe i Norge (NINA rapport 774). Beregninger gjort i NINA Rapport 1679 ved bruk av prognosemodellen viser at region 6 sannsynligvis vil oppnå bestandsmålet også før jakt i 2020 (antall familiegrupper før jakta i 2020). Med bakgrunn i data fra NINA Rapport 1679 og foreløpig bestandsstatus fra Rovdata anser Fylkesmannen i Trøndelag kravet i nml. § 5 om at arten skal forekomme i levedyktig bestand i sine naturlige utbredelsesområder som oppfylt. En eventuell skadefellingstillatelse vil ikke medføre at målet i nml. § 5 fravikes.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Med bakgrunn i data og rapporter fra nasjonalt overvåkingsprogram for store rovdyr, med NINA Rapport 1679 som viser de ferskeste bestandsdataene anser Fylkesmannen kravet til kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldlovens § 8 som godt nok til å fatte vedtak i saken. Førre-var-prinsippet i nml. § 9 kommer hovedsakelig til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap tilgjengelig. Fylkesmannen er av den oppfatning at det ikke er tilfellet i denne saken, og mener derfor at førre-var-prinsippet kan tillegges mindre vekt i denne saken.

Naturmangfoldloven § 10 slår fast at en påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for. En eventuell felling vil bli belastet den betingede kvoten for gaupe, samt kvoten for kvotejakt på gaupe 2020 (kvote vedtatt av rovviltneemnda den 24. oktober 2019), slik sett vil ikke den samlede belastningen for gaupebestanden øke. Vedtaket gjelder skadefellingsforsøk på gaupe, og skal normalt sett ikke gi noen miljøforringelse. Fylkesmannen anser derfor § 11 og § 12 som mindre relevant i denne saken. For å unngå skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike metoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater.

Rovviltneemnda har foretatt en nærmere vurdering av gaupebestanden i region 6, og setter en øvre ramme for hvor mange dyr som kan tas ut ved skadefelling i perioden 1. juni 2019 til og med 15. februar 2020. Fylkesmannens oppgave er begrenset til å vurdere konkrete søknader om skadefelling opp mot rovviltforskriften § 9.

Det følger av rovviltforskriften § 9 at områdets status i forvaltningsplanen skal vektlegges i forbindelse med vurderinger av søknader om skadefelling. I tråd med prinsippet om geografisk differensiert forvaltning og tydelig soneforvaltning, skal terskelen for iverksetting av skadefellingstillatelse være lavere i områder utenfor forvaltningsområdet enn i områdene innenfor forvaltningsområdet. Ifølge forvaltningsplanen for store rovdyr i region 6, er områdene hvor skadene er påvist innenfor det vedtatte forvaltningsområdet for gaupe i regionen. Skaden har imidlertid skjedd på innmark, og forvaltningsplanen sier da at terskelen skal være lav, uavhengig av om området er innenfor eller utenfor forvaltningsområdet.

Videre følger det av rovviltforskriften § 9 at Fylkesmannen skal gjøre en særlig vurdering av den konkrete situasjonen opp mot følgende 4 kriterier;

Områdets betydning som beitemark

Skaden av gaupe er gjort på innmark på Onsøyen Gård i Trondheim kommune. Ifølge forvaltningsplanen for rovvilt i region 6 skal terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse da være lav, uavhengig av om området er utenfor eller innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Området er viktig som innmarksbeite for Roland og Gunhild Johansen sin besetning.

Skadenes omfang og utvikling

På tidspunkt for søknad er det dokumentert at ei søye er drept av gaupe på innmark. Skaden må også sees i sammenheng med skader forvoldt av gaupe tidligere i 2019. I perioden fra og med januar og frem til søknadstidspunktet er det til sammen påvist seks sau/lam drept av gaupe. Skadene i perioden januar til juni tillegges ikke betydelig vekt, men er en del av det totale skadebildet rundt Onsøyen Gård. Det påviste skadeomfanget er begrenset, men det vektlegges at skade på sau skjer på innmark nær eiendommen.

Potensialet for fremtidige skader

Skadepotensialet vurderes som vesentlig da angrep fra gaupe skjer på innmark rundt gården. Besetningen består av utgangsau som går ute hele vinteren, så potensielt kan gaupe gjøre skade også etter normal beitesesong. For å rette fellingsforsøket mot individet som har gjort, og kan forventes å gjøre mere skade, ber vi om at fellingsforsøket rettes mot de områdene der det er påviste skade av gaupe.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak.

Her vektlegges det at dyrene som blir tatt i stor grad beiter på innmarksbeite. Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak vurderes derfor som svært begrenset.

Konklusjon

Skadefelling skal være et begrenset virkemiddel for å ta ut ett bestemt skadevoldende individ av rovdyr. En skadefellingstillatelse har til hensikt å stanse en større skadeutvikling. Det er påvist skade av gaupe i besetningen til Gunhild og Roland Johansen på Onsøyen Gård i Trondheim kommune. Nyeste skadefunn er påvist på innmarksbeite. Skadeomfanget er så langt begrenset, men det at angrepet har skjedd på innmark og nært gården, indikerer at skadepotensialet er vesentlig. Området ligger innenfor forvaltningsområde for gaupe i region 6. I henhold til føringer fra forvaltningsplanen skal terskelen for å innvilge fellingstillatelse på innmark være lav, uavhengig av om området er innenfor eller utenfor forvaltningsområdet. Det må også tillegges at bestanden av gaupe i region 6 er over bestandsmålet.

Fylkesmannen knytter sin innvilgelse av søknaden om skadefellingstillatelse på 1 (ei) gaupe til rovviltforskriften § 9, og anser at potensialet for fremtidige skade er stor slik at fellingstillatelse bør gis. Fellingsforsøket skal rettes mot området der skaden er påvist; på innmarksbeite på Onsøyen Gård (Gnr/Bnr 267/1).

Fylkesmannens vedtak

Ut fra vurderingene ovenfor, vedtak om betingede tillatelser fra Miljødirektoratet datert 14. februar 2019 og med hjemmel *lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 og § 77, jf. forskrift av 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt § 9 jf. §§ 1 og 6*, gir Fylkesmannen i Trøndelag skadefellingstillatelse på 1 (ei) gaupe til Trondheim kommune.

Følgende vilkår er knyttet til fellingstillatelsen:

1. Alle som deltar i fellingsforsøket skal være kjent med vilkårene før fellingsforsøk iverksettes, samt de generelle gjeldende bestemmelser i rovviltforskriften og forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst.
2. Fellingstillatelsen gjelder fra **lørdag 2. november 2019 kl. 15:00 til torsdag 7. november 2019 kl. 12:00**, eller frem til gaupe er felt. Eventuell forlengelse vil bli vurdert av Fylkesmannen ved tillatelsens utløp.
3. Skadefellingstillatelsen gis til Trondheim kommune v/Morten Haugan. Fellingsforsøket skal rettes mot inngjerdet innmarksbeite på Onsøyen Gård med Gnr/Bnr 267/1 i Trondheim kommune.
4. Gaupe m/unger og dens unger er unntatt fra fellingstillatelsen. Dersom det observeres hunndyr m/unger i området hvor fellingsforsøket pågår, skal Fylkesmannen underrettes umiddelbart på tlf. nr. 930 60 221.
5. Trondheim kommune oppnevner fellingsleder som har ansvaret for å koordinere fellingsforsøket. Alle som deltar i fellingslaget skal gjøres kjent med dette brevets innhold. Navn på de som utgjør fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen. Eventuelle endringer i sammensetningen av fellingslaget skal meddeles Fylkesmannen i Trøndelag så raskt som mulig.

6. Som kommunalt skadefellingslag har dere krav på godtgjøring for å gjennomføre skadefellingsforsøket. Budsjettrammen for fellingsforsøket settes til inntil kr 24 000. Eventuelle påløpte kostnader (kjøregodtgjørelse, bompenger etc.) kan dekkes oppad begrenset til kr 30 000,- pr. fellingsforsøk (jf. rovviltforskriften § 9 tredje ledd). Søknaden om å få dekt faktiske utgifter sendes inn til Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 15. november 2019. Legg ved kjørebok over kjørte kilometere og kopier av eventuelle kvitteringer. Søknaden om dekning av faktiske utgifter sendes inn via Miljødirektoratets elektroniske søknadssenter: <https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>. Benytt skjemaet «Forebyggende tiltak mot rovviltskader for husdyreiere, tamreineiere, m.fl.
7. Det skal skrives en kortfattet rapport over skadefellingsforsøket. Rapport sendes Fylkesmannen umiddelbart etter endt fellingsforsøk, og senest innen 15. november 2019.
8. Felling og forsøk på felling i henhold til denne tillatelsen gjennomføres uavhengig av grunneiers jaktrett, jf. viltloven § 35.
9. Det skal bare benyttes våpen og ammunisjon som tilfredsstiller kravene til jakt på gaupe, jf. Forskrift av 22. mars 2002 om utøving av jakt og fangst. De som benytter rifle skal ha avlagt skyteprøven for storviltjakt for inneværende jaktår.
10. Felling eller forsøk på felling av gaupe skal omgående meldes til Fylkesmannen i Trøndelag (rovvilttelefon 930 60 221). Meldingen skal inneholde opplysninger om tid og sted for fellingen, og fellingsstedet skal kunne påvises dersom Fylkesmannen krever det.
11. Den/de som sårer gaupe under forsøk på felling i henhold til tillatelsen, plikter å gjøre det en kan for å få avlivet gaupa. Fylkesmannen og nærmeste politimyndighet skal uten opphold underrettes. Fylkesmannen avgjør videre gjennomføring og avslutning av ettersøk. De som har deltatt i forsøket på felling eller jakt skal bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk. Vedkommende plikter å forvisse seg om påskutt dyr er truffet.
12. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er Viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt gaupe uten nærmere samtykke fra Miljødirektoratet. Dersom det ikke er mistanke om noen uregelmessigheter ved fellingen som kan medføre politietterforskning, er fellingslagets leder ansvarlig for at felt gaupe ivaretas og håndteres etter instruks for ivaretagelse av døde rovdyr (<http://nidaros.nina.no>). Dersom det i motsatt fall er grunnlag for å påregne behov for etterforskning, skal dyret ikke flyttes fra fallstedet. Fylkesmannen og politiet skal da underrettes snarest.
13. Dersom det er ønskelig å bruke løs hund i forbindelse med jakta må kommunen gi dispensasjon fra båndtvangsbestemmelsene i hundeloven. Kommunen må da samtidig dispensere fra båndtvangsbestemmelsene også i hensyn til bufe i hundeloven.
14. Fylkesmannen i Trøndelag kan til enhver tid trekke tilbake fellingstillatelsen.

Klagerett

I medhold av forvaltningslovens kapittel VI er det klagerett på vedtaket. Eventuell klage skal stiles til Miljødirektoratet, Postboks 5672 Torgarden, 7485 Trondheim, og sendes til Fylkesmannen i Trøndelag, Postboks 2600, 7734 Steinkjer innen 3 (tre) uker fra mottakelsen av dette brevet.

Med hilsen

Gry Tveten Aune (e.f.)
Seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Inge Hafstad
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Roland Johansen Onsøybakkan 54 7070 BOSBERG